

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció i Administració: Viladomat, 108 (Impremia)

Apartat de Correus, 757 - BARCELONA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, a fer la pàtria digna?
GABRIEL ALOMAR

En Gabriel Alomar, president de la "Unió Socialista de Catalunya" precisa la posició del socialisme català

Paraules fraternes

No voldriem que romangués cap enuig en la nostra petita divergència amb els socialistes de parla castellana. La més clara senyal de fortlesa és la possibilitat de les diferències accidentals en una gran família política. El socialisme, partit de llibertat, obre les portes amplament, al lliure examen.

Nosaltres no hem dubtat mai de la bona fe dels companys qui han cregut oportunes certes ductilitats que no podem acceptar. Combatem la doctrina, però no la moralitat.

En temps normal, les assemblees i corporacions públiques són una faisó de tendes de guerra, obertes a la treva o l'armistici, on les forces en lluita "parlamenten". Però hi ha temporades, en la vida dels pobles, en que la batalla civil s'inflama en totes les seves forces, encara que aqueixa pugna sia purament espiritual. Aleshores el diàleg sota la tenda no és "parlamentar". Podrà semblar una capitulació. Les Cambres, les Diputacions, els Municipis, en temps normals, són els llocs de l'entrevista dels emissaris enviats pel poble amb els representants de les forces adverses. Quan el poble no pot fer lliurement aqueixa designació, les assemblees esdevenen (diguem-ho en castellà per a que el joc de paraules sia més expressiu), no ja "Anticámaras", a la manera que diem Antipapes, sinó "Antecámaras", lloc on s'espera la mercè de les audiències.

Cada dia més, en el partit socialista espanyol va formant-se una consciència: la de que està cridat a substituir l'inexistent o destruït organisme lliberal. El problema no és nou; amb grau més o menys intens s'ha presentat a moltes organitzacions socialistes europees. La necessitat de l'evolució obliga a acceptar formes liberals burgeses com a primeres concrecions ministerials socialistes. Acceptacions de govern, però no encara de poder, com digué Mac-Donald. No es tracta d'un Poder executiu al servei d'unes fortes Constituents socialistes; sinó d'una preparació educativa de la pròxima lliberació. En suma, l'aspecte polític de la nostra escola priva, en aqueixes etapes, sobre l'aspecte societari.

Tal volta Espanya és, a l'hora present, el país on aqueixa necessitat és més viva, en creixença visible i ràpida. I la nostra conducta ha d'ésser una habilitació.

Però a Catalunya, el problema té encara transcendències especials. Els nostres companys de Madrid no tenen cap motiu per a veure en nosaltres una rivalitat; han de veure-hi una cooperació. No venim a destruir, sinó a construir. Fa ben pocs dies que un escriptor català recordava, des d'un periòdic madrileny, el lamentable fracàs dels esforços per a suscitar a Catalunya una irradiació del socialisme espanyol, herència fortíssima de l'home admirable que acaba de morir. Per què, doncs, no hem d'intentar que surgeixi de la naturalesa catalana una concreció personal del socialisme? Aquests generosos intents deuriem trobar la forta ajuda dels nostres companys de llengua castellana. Essent el socialisme un moviment que té la seva principal força en la solidaritat universal, seria absurd un socialisme de desintegració i rancúnia ètnica. L'impuls de federació, envers els nostres com-

panys de tot el món, començant pels immediatament lligats a nosaltres, és viu i ferm en el cor dels qui sincerament ens segueixen.

Però aqueix companyonisme, que ens imposa deures de lleialtat, ens dóna també el dret a reservar la nostra aprovació en les divergències de conducta política. I aqueix dret esdevé també un deure: el de pronunciar la nostra paraula de dissentiment, en bé de l'ideal solidari. Això és independent de la qualitat personal o ètnica del socialisme català. Si els socialistes de Catalunya fossin una agrupació local o provinciana, la divergència subsistiria íntegra, en aquest cas. No cal, doncs, mirar-la amb injusta suspicàcia, amb recel de petits odís idiomàtics o comarcals.

El socialisme català s'edifica sobre una tradició obrerista desgraciada. Voldria, modestament, rectificar errors innegables, que són lliçons amargues i experiències per al pervenir. La més greu d'aqueixes equivocacions fou l'apoliticisme. Just és, doncs, que considerant-nos una petita escola de rehabilitació política, en aquesta hora en que és urgent com mai la reconstrucció de la consciència civil, volguem conservar lliure de contacte impur la nostra capacitat ciutadana. M'és impossible donar més claretat a la meua expressió, necessàriament imperfecte i inconcisa.

En un sentit, hem de restablir la consciència política del treballador català, orgue atuit per la llarga suspensió de les seves funcions. En altre sentit, hem de suplir, dignificant-la, l'envilida consciència política de les classes avui dominants. Per raons especials, nosaltres, homes de Catalunya, hem hagut d'experimentar amb més vivesa el sentit històric de l'època que travessa Espanya.

Tot això ens obliga a un rezel extrem de conducta, a una cura escrupulosa contra possibles i enutjosos precedents. Voldriem ésser compresos més pel que no diem que per les coses dites. Però aqueix "imperatiu categòric" a la nostra consciència no enterboleix la nostra sentimentalitat fraterna.

GABRIEL ALOMAR

Carnet d'un heterodox

LLADRE

— Era honorat a carta cabal l'Eugeni quan era jove. Era bon home.—Ara, és ric i gras. Va a missa.

—Lladre segur!

LA JUSTA EXCLAMACIO

—La Rosa parla molt malament de Rafel, l'intim amic del seu marit que se la estima amb deliri.

—Pobre marit!

BRAND

El dret al treball

Fa temps que, Lloyd George, amb motiu de discutir-se el complicat problema dels sense feina a Anglaterra, va dir que els obrers haurien de posseir el dret al treball, que és el mateix que si hagués dit que haurien de tenir dret a la vida.

Moltes vegades hem recordat aquesta frase del polític anglès, i al seu record hem sentit avivar-se la nostra sensibilitat davant la contínua tragèdia de la qual són protagonistes la multitud d'obrers sense feina. Una multitud d'obrers joves, àgils i forts, que esguardant per tot arreu una gran ostentació de luxe i de riqueses, senten l'amargor a l'ànima, en veure's inutilitzats, vençuts, i privats de proporcionar-se el que és indispensable per a viure ells i llurs famílies, no quedant-los altre recurs que desesperança, primer pas envers el camí de totes les humiliacions i de totes les baixeses.

Si analitzéssim els estralls que causa a les llars obreres la manca de treball, veuríem com la burgesia igualment sap aprofitar-se de la intel·ligència i dels muscles vigorosos dels obrers, com de la seva misèria i desesper.

Aquesta misèria, demés de donar als potentats tota mena de facilitats per a revolcar-se en el vici, servint-se en moltes ocasions de les seves pròpies víctimes, és a l'ensem el puntal més ferm on es recolza tota l'economia burgesa.

El dret al treball! Segurament que Lloyd George sap molt bé de quina manera podrien els obrers conquerir-lo aquest dret; però dubtem de què els ho expliqui, car aquesta missió està reservada sols als que vivint de llur treball, senten i sofreixen el pes d'una explotació brutal i embrutidora.

Els esclaus del capital, els forçats del treball, les víctimes dels monopolitzadors de les riqueses, tots els que sentim en la nostra carn les fiblades del monstre que es nodreix amb la nostra sang generosa, i en la nostra ànima l'amargor per totes les injustícies amb que són conculcats els nostres drets; els que ens sentim profundament ferits en la nostra dignitat d'homes i d'obrers per la explotació de tots els atributs que per natura ens pertanyen de què som víctimes; els que vivim encadenats a un règim capitalista, sotmesos a una classe privilegiada que per damunt de totes les lleis naturals, i de tot sentit d'equitat i de justícia hi posa el seu orgull i les seves ambicions, en una paraula, "nosaltres," som els que hem de dirigir-nos al poble productor, als nostres companys, a aquesta multitud que a força de sofrir i no menjar resta desencorajada i defallida, alentant-los a unir-se i a lluitar plegats per la causa de la justícia.

Quan els obrers d'esperit noble i generós—, tots sense distinció de categories—posin llur intel·ligència i llur energia al servei de la causa dels oprimits, aleshores, la reacció dels esperits aturats per la buidor que senten per tot arreu, no es farà esperar.

Procurem entre tots els que encara ens resten energies, de forjar una consciència col·lectiva, procurant que la família obrera tingui un ample sentit constructiu i un pregó afany de capacitat i de cultura car aquesta col·lectivitat té d'ésser la que ha d'establir per tothom dues noves lleis. El deure de treballar, i el dret al treball.

VILADOM.

TREBALLADORS! ...

Nosaltres som la vanguardia. Cada un de nosaltres ha de ser propagandista actiu organitzador de la nostra classe, i s'ha de posar en relació amb els companys per augmentar la tasca.

Devem capacitar-nos. Estudiar. En el llibre i en la realitat, en la societat i en el món.

Si volem influir més en els destins de la humanitat no podem perdre un minut

Obrers: Sou pel·lits per qué estieu de genolls. Redreueu-vos.

Obrers: Organitzeu-vos i sereu ben forts.

Llegiu les Edicions de "Justicia Social"

"COMPANY", per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

"Aquest diuinete de subatots", per H.-G. Wells

PREU: 30 cèntims

"ACCIÓ COOPERATISTA"

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya... Articles doctrinals sobre cooperació...

S'ha posat a la venda l'interessant fullet d'en Gabriel Aiomar titolat

La pena de muerte traduït al castellà. Conté 24 pàgines amb coberta artísticament impresa...

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura governativa

Obrers del camp! Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR PORTAVEU DE LA "UNIÓN DE RASAIRES DE CATALUNYA"

Es publica cada dissabte. 15 Cts. Redacció i Administració: Carrers, 12, 1. BARCELONA

En Modest Palahi

demés de cuidar de la venda i subscripció de JUSTICIA SOCIAL, admet suscripcions i anuncis a «Bella Terra», «La Novel·la Estrangera», «Lluita», «L'Esport Català», «La Terra», «Acció Cooperatista» i «Guia Catalana de Ferrocarrils».

Travesia del Carme, 8, 1. GIRONA

Treballador!

Sigues digne de la teva condició humana! Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.

Les lletres i les dèries

La follia del desig

per Josep Maria de Sagarra.

Es clar, no soc un crític d'això que se'n diu teatre. Sembla que aquest ofici deu precisament d'esser bellament actuat per un autor de teatre...

Carme Karr, neboda del gran novel·lista francès Alphons Karr. Aquesta senyora s'ha identificat en absolut amb Catalunya...

En nostra benaurada terra, però, tothom, serveix per a trenta-vuit mil coses diferents, per tal que de lluny o de prop l'acostin a la dèria habitual del que fa de crític d'ofici...

A. Schneberger, l'escriptor i gran catalanòfil francès, traductor a la seva llengua dels principals poetes i prosistes catalans.

"La follia del desig", és sense gota de dubte l'obra més teatral de Josep Maria de Sagarra. S'emporta el públic, arroegega, convenç. Nosaltres li estímem tot: l'argument, el llenguatge, la fàison de portar el ritme de l'obra, les imatges, que sigui en prosa i el desenllaç...

Adolfe Falcigairola, novel·lista i crític francès, traductor a la seva llengua de diverses novel·les catalanes.

Amb "La follia del desig", Josep Maria de Sagarra, sembla inaugurar la seva segona època com a dramaturg.

Pierre Rattmeyer, dibuixant francès. Ha traduït al català algunes obres teatrals franceses i angleses.

Aquesta bella obra, "La follia del desig", tindrà encara un altre mèrit: estimular els autors catalans i, invitar-los, com hauria dit el gran Vives, a un certamen, o competència—que, en fi de comptes, beneficiaria a l'escena catalana.

George Dwelshausen, psicòleg belga. Havia estat director del Laboratori de Psicologia Experimental a l'antiga Universitat Industrial de Barcelona.

Aquesta bella obra, "La follia del desig", tindrà encara un altre mèrit: estimular els autors catalans i, invitar-los, com hauria dit el gran Vives, a un certamen, o competència—que, en fi de comptes, beneficiaria a l'escena catalana.

R. J. Slaby, home de lletres txeco-slovac. Té traduïdes al català obres txequesses, russes, suedes i poloneses.

CRISTOFOL DE DOMENEC

Francesc Tresserre, poeta provençal. Ha escrit algun article i ha pronunciat algun discurs en català.

Notes marginals

La setmana passada sortí una nota, en aquesta secció "Les lletres i les dèries", titulada "Articles inèdits" de A. Escasans.

Monseñor Juli Carsalade, prelat gascó. Entusiasta catalanòfil, autor de diversos articles i parlaments catalans.

Creiem d'interès donar una llista dels principals homes no catalans que han escrit o escritien en català. En el número passat, parlant que Angel Samblan es vol dedicar a la literatura catalana, esmentàrem com a via de contrast els catalans que escriuen en castellà.

A. Marcol, home de lletres rus. Té traduccions catalanes d'obres russes, en col·laboració amb Ventura Gassol, Ll. Bertran i Pijoan i Joan Gols.

Diego Ruiz, l'eminent psiquiatra i filòsof espanyol, nascut a Andalusia, que tant apassionà. S'assimilà completament a l'esperit de Catalunya i produí les seves obres en espanyol, italià i català.

Marcelino Menéndez Pelayo, el gran filòleg, crític i literat, honra de les lletres espanyoles.

Eduardo Marquina, el notable dramaturg i poeta espanyol. Tota la seva primera producció és en català.

Rafael Marquina, publicista i traductor espanyol i català.

Romàn de Saavedra, poeta espanyol. Té inèdita una obra teatral catalana.

Marius Aguilar, l'excel·lent i alat publicista, al qual podem considerar, així com a Carme Karr, català. Al costat dels seus articles en castellà, té articles ben notables en català.

Maria Luz Morales, poetessa i publicista espanyola, que té també articles i cançons catalans.

Angel Samblan, ja esmentat.

Adolfo Fagnoli, escultor italià, que es considera del tot català. A més a més de posar els títols catalans a les seves obres, té publicat algun petit escrit.

Dr. Everart Vogel, professor alemany. És autor d'un diccionari alemany-català i català-alemany i té alguns escrits i discursos catalans.

H. Fastenrath, literat alemany.

traductor a la seva llengua de les principals obres catalanes i autor de diversos estudis sobre literatura catalana.

Tadeu Peiper, publicista Polac. Ha col·laborat assíduament a "La Publicitat".

Alfons Nadal, publicista, contista i novel·lista espanyol. Ha publicat en col·lecció "La Novel·la d'ara" les dues novel·letes catalanes "La penedida" i "Josep II rei".

J. Londong-Davies, poeta anglès i ex-candidat laborista. Langdon-Davies havia residit a Ripoll i es convertí en un entusiasta de les nostres coses...

Alfredo Giannini, literat italià, traductor a la seva llengua de diverses obres catalanes.

Creiem que la llista és incompleta. Si no fos així, procurariem completar-la en números pròxims.

—Ha sortit ja el llibre d'En N. M. Rubió i Tudurí "Caceres a l'Àfrica tropical", del qual parlàrem fa un parell de setmanes.

—"Biblioteca Nova" ha publicat l'obra en un acte d'Alfons Roure "La ciutadella".

—Marçal Trilla i Rostoll prepara una versió catalana d'alguns contes de "Les mil i una nits".

—Diuen que aviat apareixerà una altra obra pòstuma del nostre Salvat-Papasseit.

—En el número passat deiem que parlàrem de l'obra de l'Avellí Artís estrenada al Teatre Victòria.

—Al Teatre Romea s'ha estrenat el drama en dos actes, en prosa, de Josep Maria de Sagarra "La follia del desig".

—En els seus dos darrers números "La Escena Catalana" publica, respectivament, les obres "Déu hi fa més que nosaltres" de Carles Soldevila, i "La follia del desig" de Josep Maria de Sagarra.

El llibre que tothom esperava: RUSSIA. Una enquesta periodística PER JOSEP PLA. 3 PESSETES. EDICIONS DIANA: PETRITXOL, 5 - BARCELONA

Per a ajudar a "Justicia Social" F.V., 2 ptes.; F.D., 2; F.A.B., 1; R.S.V., 730. Total, 12'30 ptes.

LLEGIU JOAN SANTAMARIA MA VIDA EN DOINA (Memòries del Doctor Verdú) EDICIONS DIANA Petritxol, 5 BARCELONA

Per ajudar la família del company "Roc Guinart.", Dels companys de Sitges hem rebut 70 pessetes...

L'obrer que no treballa per la seva emancipació ajuda a fer escola als seus propis fills.

Ja ha sortit El Quadern de «Shum» DIBUIXOS I CARICATURES 1925 De venda a la Llibreria Italiana, Petritxol, 5, Barcelona.

Als subscriptors forans: Advertim a tots els nostres subscriptors que si en vèncer llur subscripció no la renoven oportunament...

Justicia Social SETMANARI SOCIALISTA 2.ª època CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Viladomat, 108 (Impremta) - BARCELONA

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI personalment a la redacció, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

PREUS D'ABONAMENT: Catalunya i Províncies: Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. Un any, 8 ptes.

Tota la correspondència de Redacció adreçeua-la a l'Apartat de Correus 757.

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu JUSTICIA SOCIAL periòdic socialista català.

Preguem als nostres subscriptors per trimestresseserveixin renovar llurs subscripcions.